

Vlaams
Parlement

vergadering **C118**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 12 maart 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het recht van burgers om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen – 793 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds – 870 (2018-2019)	6
VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanstelling van de gouverneur van Oost-Vlaanderen – 846 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken van de aanstellingsprocedure van een nieuwe provinciegouverneur in Oost-Vlaanderen – 869 (2018-2019)	12
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het inzagerecht van gemeente- en OCMW-raadsleden – 876 (2018-2019)	16

**VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het recht van burgers om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen
– 793 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Ik stel deze vraag omdat we in de partij merken dat er op lokaal niveau wat verwarring is over wat er nu wel of niet in het huishoudelijk reglement thuishoort. Daarom vraag ik om verduidelijking.

Artikel 304, paragraaf 1, van het decreet Lokaal Bestuur zegt het volgende: "De gemeenteraad voert een beleid op het vlak van de betrokkenheid en de inspraak van de burgers of van de doelgroepen, met inbegrip van een regeling over het recht van de inwoners om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad te zetten." In het vorige Gemeentedecreet was hierover een gedetailleerde regeling opgenomen. Het was dan ook niet strikt noodzakelijk dat gemeenten deze regeling zelf expliciteerden in een eigen reglement. Het decreet Lokaal Bestuur bevat niet langer een dergelijke detailregeling. Dat geeft gemeenten de mogelijkheid om dit artikel zelf in te vullen.

Artikel 38 van het decreet Lokaal Bestuur bevat wel de verplichting om in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad het volgende op te nemen: "De nadere voorwaarden waaronder het recht om verzoekschriften in te dienen, wordt uitgeoefend, en de wijze waarop de verzoekschriften worden behandeld." Deze bepaling is overgenomen uit het Gemeentedecreet. Artikel 38 bevat evenwel geen gelijkaardige bepaling over de regeling van het recht van de inwoners om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad te zetten. Net omdat er vanaf 1 januari 2019 geen detailregeling meer wordt voorgeschreven vanuit de Vlaamse Regering lijkt het wenselijk dat gemeenten in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad expliciet een bepaling opnemen over het recht van de inwoners om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad te zetten. In het decreet Lokaal Bestuur wordt over verzoekschriften wel gezegd dat men die in het huishoudelijk reglement moet opnemen, maar over voorstellen en vragen van burgers wordt dit niet gezegd.

Minister, bent u het eens met de stelling dat het wenselijk is dat gemeenten een dergelijke regeling over vragen en voorstellen van burgers opnemen in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad?

Hoe wordt het recht van inwoners om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad te zetten gewaarborgd als de gemeenteraad het nalaat om een regeling in het huishoudelijk reglement op te nemen?

Het Gemeentedecreet bevatte een precieze bepaling over het aantal inwoners, dat het verzoek tot agendering van een voorstel en vraag moest steunen. Volgens de letter van het decreet kan de gemeenteraad vandaag een regeling voorzien, maar daarbij de drempel zo hoog leggen dat de regeling dode letter blijft. Bent u van oordeel dat een dergelijke bepaling in overeenstemming is met de geest van het decreet? Gaat u integendeel uit van het standstillprincipe waarbij de nieuwe regeling op zijn minst evenveel participatiemogelijkheden moet bieden als vandaag? Of mag de gemeenteraad wel strenger zijn dan het Gemeentedecreet voorschrijft, op voorwaarde dat bepaalde – en welke zijn dat dan – redelijke grenzen niet overschreden worden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Het is goed dat u verduidelijking wilt, maar ik wil toch beginnen met te stellen dat we tijdens deze legislatuur en daarvoor ook al – en ik denk dat dit kamerbreed wordt gesteund – al heel veel autonomie aan de lokale besturen hebben gegeven. Dat is een belangrijke zaak. Meer autonomie aan de lokale besturen geven, impliceert natuurlijk ook dat we ervan uitgaan dat de lokale besturen zelf ook weten hoe ze hiermee moeten omspringen. We pleiten er niet voor – en ik zeg niet dat u dat doet – om alles opnieuw in regeltjes op te schrijven, want dan is er veel minder lokale autonomie.

Ben ik het eens met de stelling dat het wenselijk zou zijn dat gemeenten een dergelijke regeling in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad opnemen? U weet dat het decreet Lokaal Bestuur net zoals het vroegere Gemeentedecreet diverse verplichte instrumenten voorziet om de participatie van de burger aan het gemeentelijke beleid te bevorderen. Het recht van de inwoners om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen is een vorm van participatie, net als de mogelijkheid om verzoekschriften in te dienen bij de organen van de gemeenten of het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW).

Het decreet Lokaal Bestuur heeft inderdaad de regelgeving die als te detaillistisch en storend werd beschouwd, geschrapt. Dit is gebeurd op verzoek van heel veel mensen die actief zijn in lokale besturen, niet alleen politici, maar ook mensen uit de administratie.

Er wordt nu meer vrijheid en verantwoordelijkheid gelegd bij de lokale besturen. De wijze waarop de gemeenten het vragenrecht invullen in hun gemeentelijke werking is net een van de regelgevingen waarbij de lokale besturen grotere vrijheid krijgen. Het recht van inwoners om voorstellen en vragen op de agenda van de raden te plaatsen is een belangrijk recht, en het is een dwingende decretale bepaling.

Het doet er absoluut niet toe of de gemeenten dit opnemen in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad, dan wel vormgeven in een ander, meer specifiek reglement. Het moet dus niet per definitie in het huishoudelijk reglement staan; het kan ook in een ander reglement worden vastgelegd. Maar het is wel belangrijk dat het reglementair wordt vastgelegd, op een wijze die de gemeente passend acht in het kader van haar globale participatiebeleid.

Uw tweede vraag ging over het recht van inwoners om voorstellen en vragen op de agenda te plaatsen, en of dat wel kan worden gewaarborgd als de gemeenteraad nalaat dit op te nemen in het huishoudelijk reglement. Dit recht wordt natuurlijk gewaarborgd door de decretale regeling zelf.

De lokale besturen hebben heel veel autonomie. De gemeenten zijn, net als vroeger, verplicht om dit instrument vorm te geven in een gemeentelijk reglement. Het enige verschil met het Gemeentedecreet van vroeger is dat ze nu niet langer verplicht zijn om dit in het huishoudelijk reglement op te nemen. Het kan ook in een ander reglement worden opgenomen, zolang het maar opgenomen is.

Het Gemeentedecreet bevat een precieze bepaling over het aantal inwoners dat het verzoek tot agendering van een voorstel of vraag moet steunen. Wanneer de decreetgever iets overlaat aan de lokale autonomie, moeten we ook vertrouwen hebben in die lokale besturen en in het feit dat ze daar dan op een behoorlijke manier mee aan de slag gaan. Dat is ook absoluut het geval, denk ik. Het lijkt mij niet goed om de gemeenten allerlei instructies te geven die losstaan van de decretale bepalingen, en dan ook nog eens instructies te geven die ingaan tegen de lokale autonomie van de gemeenten.

De gemeenten zijn bevoegd, en ze zijn verplicht om de regelgeving ter zake na te leven. Maar het is op dit moment goed geregeld, denk ik. Ik geloof absoluut in het vermogen en de autonomie van onze lokale besturen. Ik heb er ook alle vertrouwen

in dat ze de regelgeving naleven. Maar indien ze die regelgeving toch niet naleven, dan kan er altijd een klacht worden ingediend bij de toezichthoudende overheid. Die zal dan ook gepast optreden.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, het is mij nu duidelijk: de vragen en voorstellen van burgers moeten in een reglement worden opgenomen, indien niet in het huishoudelijk reglement, dan wel in een ander reglement. Dat werd decretaal zo vastgesteld.

Ik heb geen verdere vragen, behalve dan wat betreft die laatste case. Stel dat een meerderheid in een gemeenteraad een hele hoge drempel hanteert voor vragen en voorstellen van burgers. Kan men daar een klacht tegen indienen bij de gouverneur? Want dat werd decretaal niet echt vastgelegd.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Wat gebeurt er als je superactieve gemeenteraadsleden hebt? In Brugge zijn er bijvoorbeeld 47 gemeenteraadsleden. Stel dat iedereen 10 agendapunten heeft, dan heb je in totaal 470 punten. Dat lijkt me moeilijk werkbaar. Hoe gaat dat dan in zijn werk? Dit is natuurlijk een fictief voorstel, maar soms gebeurt dit wel eens.

Het gaat hier dan wel over burgers die vragen stellen, maar dit is even belangrijk. De burgers stappen immers dikwijls naar de gemeenteraadsleden want zij zijn de afgevaardigden. De vraag is hoe je dat eigenlijk kan beheersen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, deze vraag gaat inderdaad over de burgers. Ik denk niet dat er een beperking mag worden opgelegd. Evenzeer geldt dat voor raadsleden. Mevrouw Van Volcem gaf het voorbeeld wanneer de slinger doorslaat en iedereen tien bijkomende vragen stelt of tien punten aanbrengt. Minister, ik denk dat het toch ook tot de lokale autonomie behoort dat het niet kan dat er een beperking wordt opgelegd voor het aantal vragen dat een gemeenteraadslid mag indienen. Dat is echt niet oké. Dat brengt de lokale democratie echt wel in het gedrang.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Het initiatiefrecht kan je natuurlijk niet beknotten maar vanuit mijn eigen ervaring in een andere gemeenteraad in Vlaanderen weet ik wel dat de voorzitter alles in goede banen moet leiden en dat er zoiets bestaat als een reglement. Ik kan alleen maar vanuit mijn eigen praktische ervaring antwoorden. In Antwerpen gebeurt het zo dat voorafgaandelijk met alle fractieleiders van de oppositie en de meerderheid een vergadering wordt gehouden om de agenda te bepalen. Ik denk niet dat het goed is, en ook niet dat het het pleidooi is van de betrokkene, om dat initiatiefrecht te gaan beknotten. Ik denk dat het aan de voorzitter van de gemeenteraad is om dit alles in goede banen te leiden.

Mevrouw Pira, als een burger ervaart dat het decreet dode letter blijft op bepaalde punten, bijvoorbeeld een te hoge drempel, dan kan er altijd een klacht worden ingediend. Dan zullen we natuurlijk wel zien of de klacht gegrond is of niet.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het is mij wat duidelijker geworden. Ik wil afsluiten met een algemene bedenking. Ik vraag me af of het voor burgers nog wel inzichtelijk is. Je hebt verzoekschriften, vragen, voorstellen, een vragenhalfuurtje, dan nog de gewone vragen die je kunt stellen aan het college. Het is geen dwingende vraag van mij nu, maar misschien kunnen we op termijn eens bekijken of we een en ander niet kunnen vereenvoudigen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds – 870 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Voorzitter, minister, we hebben onlangs de Panoreportage over de Denderstreek op de VRT kunnen zien. Die heeft heel veel mensen geraakt en weinigen onberoerd gelaten, niet het minst een aantal lokale politici.

De burgemeesters van de respectieve steden en gemeenten, zoals mevrouw Tania De Jonge, burgemeester van Ninove, en Jo Fonck, burgemeester van Denderleeuw, geven aan dat ze maatregelen willen nemen om armoede te bestrijden en in te zetten op kennis van de taal en op integratie. Dat wordt hier kamerbreed gedragen en kan alleen maar worden gesteund. Ze zeggen daar ook bij dat die maatregelen vanzelfsprekend geld kosten en dat de financiële middelen die de twee steden uit het Gemeentefonds krijgen, hiervoor ontoereikend zijn. Dixit burgemeester De Jonge en burgemeester Fonck.

Ze stellen zelfs dat de criteria voor de verdeling van het Gemeentefonds niet meer actueel en niet meer aangepast zijn voor kleinere steden die geconfronteerd worden met grootstedelijke problemen. Die problemen zijn er wel, zo hebben we gezien in de Panoreportage. Ik heb dat zelf ook al aan den lijve ondervonden want ik kom regelmatig in Ninove en in Denderleeuw. Die grootstedelijke problemen zijn daar echt wel aanwezig.

Als klap op de vuurpijl was er ook Guido De Padt, de burgemeester van Geraardsbergen, die zich aansloot bij zijn collega's uit de regio. Hij deed zelfs een boude uitspraak. Hij heeft het zelfs over 'de aan schandelijkheid grenzende scheefgegroeide verdelingswijze van Vlaamse middelen'.

Minister, hoe staat u tegenover het standpunt van burgemeester Fonck en burgemeester De Jonge, alsook tegenover de uitspraak van burgemeester De Padt? Bent u ervan overtuigd dat de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds vandaag tegemoetkomt aan de uitdagingen van deze gemeenten? Bent u bereid om een actualisering van de verdeling van het Gemeentefonds te steunen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Er worden hier voorbeelden van drie burgemeesters uit de Denderstreek aangehaald. Zij vinden dat de criteria en verdeling van de middelen door het Gemeentefonds niet fair zijn. Er zijn natuurlijk nog veel andere voorbeelden. Als je aan de driehonderd lokale besturen vraagt of een criterium moet worden aangepast, zal iedereen ja zeggen en een criterium vinden dat in het voordeel van hun gemeente speelt. Zo kwam er deze week nog uit Bonheiden de vraag om senioren als criterium toe te voegen. Als we zo beginnen, dan zal elk van de driehonderd Vlaamse gemeenten wel een criterium vinden waardoor haar budget de hoogte ingaat en dat van een andere gemeente zal dalen.

Er is in het Vlaams Parlement al heel veel gezegd over het Gemeentefonds, en terecht, want het is natuurlijk een belangrijke bron van inkomsten voor onze lokale besturen. Ik wil toch wel een aantal feiten meegeven.

Het Gemeentefonds is ten eerste een algemene, voorwaardenvrije basisfinanciering voor de gemeenten. Het dient niet om een welbepaalde specifieke problematiek op te lossen of een om een tijdelijke ad-hocimpuls te verschaffen. Daarvoor zijn er eventueel andere financieringskanalen, zoals de impulssubsidies die ik vanuit stedenbeleid voor sociale infrastructuur geef. Dat valt onder Binnenlands Bestuur.

Het Gemeentefonds is ten tweede een zeer ruime basisfinanciering. Ook in deze regeerperiode is vastgehouden aan de jaarlijkse groeivoet van 3,5 procent. Die groeivoet geldt onafgebroken sinds 2003. Ik weet, mijnheer De Loor, dat die groeivoet decretaal is vastgelegd en ik participeer hiermee al op wat u zo meteen zult zeggen. Een decreet is natuurlijk heel snel aangepast, ik wil u gewoon even meegeven dat dat absoluut niet is gebeurd en dat ik ook geen vragende partij ben geweest om dat te doen.

In 2002 bedroegen de fondsen die vanaf 2003 het Gemeentefonds zouden vormen, samen 1,4 miljard euro. Nu bedraagt het Gemeentefonds bijna 2,7 miljard euro. Had men het bedrag van 2002 gewoon laten groeien met de inflatie, dan zou het Gemeentefonds vandaag 2 miljard euro bedragen. Nu bedraagt het ongeveer 660 miljoen euro meer, wat toch een goede zaak is.

Ten derde heeft elke gemeente substantieel haar voordeel kunnen halen uit het Gemeentefonds. Als we 2003 vergelijken met 2018, dan is er gemiddeld op Vlaams niveau een toename met 53 procent van het bedrag uit het Gemeentefonds per inwoner. De dotatie van vele gemeenten uit de Denderstreek – want u refereerde concreet aan gemeenten uit deze streek – is hoger dan het gemiddelde. Het Vlaamse gemiddelde is met 53 procent gestegen. In Denderleeuw is er een stijging van 65 procent, in Liedekerke van 61 procent en in Aalst van 58 procent.

Ten vierde en tot slot is de evolutie van de dotatie per gemeente uiteraard afhankelijk van de objectieve verdelingscriteria. Deze verdelingscriteria zijn de slechtste niet, denk ik, en zeker verdedigbaar. Ik wil in dezen ook een onverdachte bron aanhalen, namelijk de vroegere VVSG-directeur (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten), Mark Suykens. In 2018 heeft hij het volgende in zijn analyse van het Gemeentefonds geschreven. "Ik pleit niet voor een totale ommekeer bij de verdeling van het Gemeentefonds. Het Gemeentefonds van 2002 heeft ongetwijfeld een grote verdienste en heeft ook geleid tot een echte herverdeling. Daarenboven is de groei toch wel aanzienlijk. De huidige criteria zoals fiscaal draagvlak, centrumfuncties, open ruimte, sociale criteria zijn zeker te verantwoorden. Het heeft ook geen zin om steeds maar nieuwe criteria toe te voegen. Ik pleit wel om een aantal bestaande criteria te versterken, met name: nog meer nadruk op het fiscale draagvlak, betere verloning van de open ruimte en het objectiveren van de centrumfuncties. Dit zal leiden tot een meer verfijnde verdeling van de middelen zonder grote schokken te veroorzaken." Dit pleidooi van een onverdachte bron, namelijk de heer Suykens, staat toch wel in schril contrast met de retoriek van onder andere burgemeester De Padt.

Wijs ik een evaluatie en een eventuele wijziging van het Gemeentefonds af? Neen.

Men kan dat toch niet op het einde van een legislatuur doen. Dat hoort thuis bij de onderhandelingen voor de vorming van een nieuwe regering. Daar zal er wel over kunnen worden gesproken, ik hoop dat althans. Als wij mee aan de tafel zitten, sta ik er zeker voor open om dat bespreekbaar te maken.

Collega's, ik sluit af met waarmee ik begonnen ben. U bent allemaal lid van lokale besturen. Als u er eens goed over nadenkt welk criterium u goed zou uitkomen, dan kunt u allemaal uw vinger opsteken en zeggen wat u graag zou hebben als criterium bij het Gemeentefonds. Maar als je over een dergelijk groot bedrag spreekt en geld bijvraagt, dan neem je ofwel geld van iemand anders af ofwel moet er bij het Gemeentefonds substantieel geld bijgepompt worden. Dat is een fundamenteel debat, dat mag en moet worden gevoerd, maar niet op het einde van een

legislatuur. Dat zal bij de volgende regeringsonderhandelingen moeten worden gevoerd. Ik roep alle partijen hier aanwezig op om, als ze deel uitmaken van de volgende regering, dit debat bij de volgende onderhandelingen op een billijke en faire manier te voeren, zonder alleen door de eigen bril te kijken.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Dat kan in feite in één zin worden samengevat: u bent ervan overtuigd dat ze het met de huidige middelen kunnen doen, dat ze een antwoord kunnen bieden op die grootstedelijke problemen, ook al hebben ze die beperkte tegemoetkoming uit het Gemeentefonds. Daar komt het op neer. U blijft opnieuw Oost-Indisch doof voor de verzuchtingen van de lokale besturen, niettegenstaande de Panoreportage duidelijk heeft aangetoond dat er grote noden zijn en er toch wat aan de hand is. Ik wil hierbij benadrukken dat die lokale bestuurders desondanks keihard hun best doen om een goed beleid te voeren en goed te besturen. Dat onthoud ik uit uw antwoord.

Minister, u verengt de discussie ook tot een discussie over het Gemeentefonds. Ik zou dat echt niet doen. Ik zou het veel breder bekijken en het willen hebben over de volledige financiering van de gemeenten. Het is ook niet de eerste keer. U zegt dat ik daar nu niet op het einde van de legislatuur mee moet afkomen. Collega's, dit is hier vanaf het begin van deze legislatuur al aangekaart. Dat is ook de reden waarom ik lees in een aantal kranten en andere media dat het bij verschillende partijen en lokale bestuurders leeft. U hebt daarnet verwezen naar Bonheiden, waar men te kampen heeft met uitdagingen in verband met de vergrijzing van de bevolking. Collega Dochy heeft zijn ongezouten mening gegeven. Hij zegt zelfs dat als Bart de Wever minister-president van de volgende Vlaamse Regering zal worden en nog meer geld naar Antwerpen wil halen, dat een serieus probleem wordt in de volgende regering. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Dat zegt collega Dochy. Bart, mocht je die woorden vergeten zijn, ik wilde ze hier toch zeker aanhalen. Bij verschillende collega's horen we straffe uitspraken over die verdelingscriteria. Jammer genoeg moet je dat nog op het einde van de legislatuur zeggen. Minister, er zijn in het verleden al heel duidelijke signalen geweest. Guido De Padt is als burgemeester van Geraardsbergen naar het Grondwettelijk Hof getrokken om de systematische bevoordeling van de centrumsteden en de kustgemeenten, zoals hij het noemde, aan te vechten. De VVSG heeft in het verkiezingsmemorandum voor 26 mei de actualisering van de verdeelcriteria opgenomen. We hebben de alarmkreet in de Panoreportage gehoord. Het is in deze commissie al menigmaal tot uiting gekomen en ook in de plenaire zitting is dat al gebeurd. Deze Vlaamse Regering heeft natuurlijk ook wel een handje geholpen om het de gemeenten moeilijk te maken, hen het mes op de keel te zetten en hen het water aan de lippen te doen staan. Een paar voorbeelden zijn de afschaffing van de compensatie voor materieel en outillage en het sluiten van de ogen voor de dreigende pensioenbom. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

U hebt daarnet Mark Suykens geciteerd. Wel, ik nodig u uit om er eens een van de lokale magazines van de voorbije jaren op na te slaan. Ik heb hier een absoluut niet recent magazine, met de titel 'Pensioenbom'. Maar daar blijft u ook Oost-Indisch doof voor. Ook de Federale Regering heeft met de taxshift een handje geholpen. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

We merken daar dat de lokale besturen met ongelijke wapens moeten strijden, en dat is bijzonder jammer.

Ik ben van oordeel dat gemeenten en steden in de toekomst voor hele grote uitdagingen staan. We mogen dan ook niet blind blijven voor de problemen en uitdagingen die hiermee gepaard gaan. Het gaat zowel over de financiering van de lokale

besturen van steden en gemeenten als over hun bestuurskracht. En dan moeten we ook de discussie durven aan te gaan over de – verplichte – fusies van gemeenten.

Dat zal ongetwijfeld op het bord komen van de volgende Vlaamse regering. Ik zou willen oproepen om die discussie op een open manier te voeren, zonder oogkleppen. Zo kunnen we ten volle inzetten op de dienstverlening voor de bevolking, want dat vormt een belangrijk onderdeel van het takenpakket van de lokale besturen. Minister, ik roep nogmaals op om meer middelen te voorzien voor de financiering van de lokale besturen, en om te luisteren naar hun noden en behoeften.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega De Loor, ik was het niet eens met al uw argumenten, maar ik ben het wel eens met wat u zei over de bestuurskracht. Dit is natuurlijk een thema dat met de regelmaat van de klok wordt aangekaart. Het is niet de eerste keer dat een burgemeester zich beklagt over het te lage bedrag dat zijn of haar gemeente krijgt. Anderzijds heb ik nog geen enkele burgemeester gezien die met een concreet voorstel naar voren komt voor een eerlijkere verdeling voor al onze steden en gemeenten. Het enige wat we dan horen is dat men de eigen inkomsten vergelijkt met een grote stad. Men vindt dat dan niet eerlijk, en dan houdt men een pleidooi. Ik vind dat nogal beperkt.

Uiteindelijk heb je twee opties: ofwel ga je het Gemeentefonds drastisch verhogen – het gaat dan over meer dan 3,5 procent, maar dat wil ik nog wel eens zien –, ofwel ga je die criteria effectief aanpassen. Maar dan wil ik wel eens zien welke kritieken er dan gaan komen. Als je met driehonderd burgemeesters moet overeenkomen over een aanpassing, dan zijn het sowieso de grote steden die een deel van de koek moeten afstaan. En het zijn net de steden die met grootstedelijke problemen kampen. Dat lijkt mij dus ook niet meteen de oplossing.

U zei dat we ook naar de bestuurskracht moeten kijken, en daar ben ik het wel helemaal mee eens. Ik heb mij als burgemeester ook beklagd over het lage bedrag dat ik vanuit het Gemeentefonds naar mijn gemeente zag vloeien. Je kunt dan bij de pakken blijven zitten en je beklag blijven doen, of je kunt kijken wat je bestuurskracht is en wat je concreet kunt doen. En dat hebben we gedaan: je gaat dan op zoek gaan naar mogelijke samenwerkingen of fusies met andere gemeenten. Op dat vlak zitten we op dezelfde lijn, want dat is de toekomst. Via fusies kan een gemeente ervoor zorgen dat ze kunnen functioneren met de middelen die ze hebben. Op dat vlak sta ik aan uw kant.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, collega's, ik zal natuurlijk nooit de bewoordingen van collega De Padt in de mond nemen. Dat ligt niet in mijn aard, en het is niet mijn stijl. Maar we weten allemaal dat we met een problematische situatie zitten wanneer het gaat over een objectieve verdeling van de middelen van het Gemeentefonds.

Het Gemeentefonds is ontstaan rond 1860, bij de afschaffing van de octrooirechten – de handel tussen de steden. Daar zitten we ver van af. Het fonds werd ondertussen al verschillende keren bijgestuurd, en dit is in elk geval een aangewezen moment om opnieuw een aantal aanpassingen door te voeren.

We naderen het einde van de legislatuur, maar mijn eerste tussenkomst in het Vlaams Parlement ging ook over deze kwestie. U herinnert het zich misschien nog, minister. Ik had het toen over de verdeling van de 3,5 procent die wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds – het ging niet over de bestaande zekerheden, de bestaande afspraken ten aanzien van een aantal steden.

Maar het Gemeentefonds is bij uitstek een beleidsinstrument. U zegt terecht dat het niet dient om alleen maar op problemen in te spelen, want daar zijn andere middelen en subsidiestromen voor. Als we vandaag de discussie over de betonstop voeren, dan bedoelen we dat er minder kan gebouwd worden in vooral een aantal niet-stedelijke gebieden. Wanneer dit principe overeind moet worden gehouden, dan is het logisch dat ook dit een belangrijk criterium wordt in het kader van de valorisatie van middelen die de Vlaamse overheid verleent.

Fiscale armoede is vanzelfsprekend ook een belangrijk probleem. Daarmee speel je echt in op een problematiek die leeft in verschillende steden. Het gaat dan niet alleen over de drie of vier grootste steden van Vlaanderen, maar over alle centrumsteden en gemeenten waar een dergelijke problematiek bestaat.

U koppelt natuurlijk graag de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds aan een schaalverandering of schaalvergroting van gemeenten. Maar de voorafnames die nu in het Gemeentefonds staan, zijn per definitie een pleidooi voor schaalvergroting want u gaat ervan uit dat als het inwonersaantal van een gemeente of stad boven de 100.000 of 200.000 stijgt, die gemeente of stad meer middelen vanuit Vlaanderen moet krijgen. Dat is compleet contradictorisch ten opzichte van wat wordt beoogd: een grotere schaal en dus meer efficiëntie. Men gaat er immers in de voorafnames van uit dat hoe groter men wordt, hoe meer men vanuit Vlaanderen moet krijgen. Die voorafname is enkel op inwonersaantal gebaseerd en niet op specifieke problematieken.

Het gaat hier niet over afgunst, zoals sommigen beweren. Het is zeker geen pleidooi voor mijn eigen gemeente want Ledegem is zelfs geen echt landelijke gemeente, wel een kleine gemeente. Als u niet in de mogelijkheid bent om die landelijkheid op een betere manier te valoriseren, dan zullen de doelstellingen die in het kader van het klimaat, de betonstop en dergelijke meer worden vooropgesteld nooit kunnen gerealiseerd worden. Ik denk dat we daar in elk geval aandacht voor moeten hebben.

We zijn inderdaad op het einde van de legislatuur, maar het kan voor de aanwezigen hier een belangrijk engagement zijn om daar in de volgende legislatuur werk van te maken. Mijn pleidooi gaat in de eerste plaats over de objectivering van de criteria, in plaats van de voorafnames louter op basis van het bevolkingsaantal te behouden.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, ik vind persoonlijk ook dat Antwerpen en Gent te veel krijgen, en Brugge te weinig. Brugge is nochtans de mooiste stad.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Ik wil vanuit mijn interesse voor de betonstop en bouwshift en alles wat we in de commissie Leefmilieu besproken hebben, aansluiten bij wat de heer Dochy zegt. Er is toch een consensus aan het groeien om het Gemeentefonds aan te passen zodat dit niet leidt tot perverse effecten voor de open ruimte. Dat is nu het geval. De manier waarop het Gemeentefonds de nadruk legt op het aantal inwoners werkt het behoud van open ruimten tegen.

Minister Liesbeth Homans: Wilt u die laatste vraag nog eens herhalen?

Ingrid Pira (Groen): Omdat het Gemeentefonds gebaseerd is op het aantal inwoners, stimuleert dit de gemeenten om open ruimten aan te snijden en zo meer inwoners te lokken. Dit spreekt het behoud van open ruimten tegen. Dat is een pervers effect en daarrond is een grote consensus aan het groeien. Voormalig minister Schauvliege heeft een paar maanden geleden de heer Tobback op dat punt nog gelijk gegeven. Ik denk dat er binnen de VVSG ook stemmen opgaan om het Gemeentefonds in het licht van het behoud van de open ruimten en de betonstop te herbekijken.

Als u volgende keer opnieuw aan de onderhandelingstafel zit, en eventueel opnieuw voor de post van minister van Binnenlands Bestuur kandideert, zult u dan met de nieuwe minister van Leefmilieu samenzitten om het Gemeentefonds in het kader van de betonstop, die nu in zijn totaliteit naar de volgende regering wordt overgeheveld, te bekijken?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Om met de laatste interessante vraag of suggestie van mevrouw Pira te beginnen: wij zijn hier niet de onderhandelingen over de volgende regering aan het voeren. Als u zegt dat er in de commissie Leefmilieu een consensus aan het ontstaan is om de open ruimte meer te laten doorwegen als criterium, dan is dat het eerste dat ik daarvan hoor.

Collega's, wat ik altijd jammer vind in dit debat – ik kan er niets aan doen, het speelt in dezen in mijn nadeel – is dat ik van de stad Antwerpen kom en een aantal mensen, niet alleen in deze commissie maar overal in Vlaanderen, zich blindstaren op de bedragen die Antwerpen, Gent en bij uitbreiding de andere elf centrumsteden krijgen. Voor alle duidelijkheid, men heeft het altijd over Antwerpen, maar Gent krijgt procentueel per inwoner meer dan de stad Antwerpen. Dit even terzijde.

Collega's, ik heb ook altijd gezegd dat die steden, en bij uitbreiding alle centrumsteden, altijd te maken hebben met heel specifieke problematieken en heel specifieke uitdagingen en dat het heel gemakkelijk is om vanuit de gemeenten – ik viseer niemand –, bijvoorbeeld uit Riemst, te zeggen dat men meer wil krijgen uit het Gemeentefonds om mensen met een leefloon op te vangen en meer sociale huisvesting te creëren. Ik wil alleen maar even duidelijk maken dat dit debat heel moeilijk is. Wat collega Sminate heeft gezegd, is waar en is eigenlijk wat ik ook heb gezegd. Het debat mag en moet gevoerd worden. Ik heb dat ook gezegd in mijn initiële antwoord. Maar daarover moet worden onderhandeld door de partijen die na 26 mei aan tafel zitten. Collega De Loor, het zal u misschien verbazen maar ik ben het eens met u – dat ik het eens ben met collega Sminate zal u minder verbazen – dat die discussie het best gebeurt op basis van en rekening houdend met de bestuurskracht.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, ik wil er misschien nog aan toevoegen dat ik 100 procent begrip heb voor de bekommernissen en de eisen van de burgemeesters van Denderleeuw, Ninove en Geraardsbergen. Ik hoop dat de nieuwe Vlaamse Regering wel de moed en de durf aan de dag zal leggen om de financiering van de gemeenten au sérieux te nemen. Want die steden en gemeenten staan voor grote uitdagingen, niet het minst voor de financiering en de bestuurskracht, waar verschillende keren naar verwezen is. We mogen daar niet blind voor blijven. We mogen de trein naar de toekomst echt niet missen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanstelling van de gouverneur van Oost-Vlaanderen – 846 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de stand van zaken van de aanstellingsprocedure van een nieuwe provinciegouverneur in Oost-Vlaanderen – 869 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik neem me voor om nog een paar keer in uw commissie te verschijnen. Nog een paar keer en u zult vlekkeloos mijn achternaam kunnen uitspreken. Er zit al evolutie in. Maar in het dossier van de provinciegouverneur is er nog niet veel evolutie ten opzichte van de vorige commissievergadering.

Minister, op 22 januari heb ik u daarover ondervraagd, samen met collega De Loor. Ik meende toen al uit uw antwoord te kunnen afleiden dat u een nieuwe poging zult ondernemen. U hebt toen zelfs gezegd: 'Ik neem ze liever snel, ik zie ook geen reden om de procedure aan te passen.' U hebt zelfs gezegd dat er consensus is in de Vlaamse Regering om de procedure niet opnieuw te doen. Dat was het enige waarover consensus was. In uw communicatieopbouw zag ik op een gegeven moment dat u ging proberen om voor de krokusvakantie een nieuwe gouverneur te benoemen.

Het zit al maanden vast. Er zijn kandidaten naar voren gebracht. U hebt de vorige keer gezegd dat u een voordracht hebt gedaan. Maar de Vlaamse Regering moet bij consensus over die benoeming beslissen. U bracht de kwestie opnieuw op de ministerraad. Opnieuw werd er geen beslissing genomen. Dan is het aan het parlement om uitleg te vragen.

Minister, wat mij betreft hoeft u geen bus Drecht in uw mond te gieten, zoals u de vorige keer hebt gezegd. Ik zou zeggen: laat u gaan. Mijn vraag is heel eenvoudig. Het is zelfs geen processie van Echternach, want die gaat nog een beetje vooruit. Maar deze procedure doet dat niet. Hoe komt het nu dat de Vlaamse Regering er niet in slaagt om een nieuwe gouverneur aan te stellen? Waar loopt de kwestie op vast? Dat is mijn zeer eenvoudige vraag.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Ik sluit me aan bij de vraag van collega Rzoska. Wij hadden vernomen dat de Vlaamse Regering zich op vrijdag 22 februari 2019 opnieuw zou buigen over de benoeming van de nieuwe gouverneur van Oost-Vlaanderen. Die benoeming zit al maanden muurvast, en blijkbaar slaagde de Vlaamse Regering er ook op 22 februari niet in om een akkoord te bereiken.

Er werd op 1 november 2018 een waarnemend gouverneur aangesteld, en die kwijt zich op een professionele manier van zijn taak. De Oost-Vlaamse parlementsleden hebben onlangs zelfs een uitnodiging ontvangen om het belangrijke dossier van de Gentse Kanaalzone verder op te volgen. Er zijn dus geen dossiers die vertraging oplopen, wel integendeel. Ik stel vast dat de waarnemend gouverneur hard aan het werk is.

Minister, ik stel jammer genoeg ook vast dat de Vlaamse Regering niet tot een akkoord komt. Ze dreigt dan ook dwangsommen te moeten betalen. Ik weet niet

of het klopt, maar naar verluidt is er ondertussen minstens één kandidaat naar de Raad van State gestapt omdat hij of zij nog altijd geen uitsluitsel heeft gekregen en omdat de Vlaamse Regering nog altijd geen beslissing heeft genomen.

Wat is de stand van zaken in de procedure tot de aanstelling van een nieuwe gouverneur voor de provincie Oost-Vlaanderen? Waarom was de Vlaamse Regering op vrijdag 22 februari niet in staat een akkoord te bereiken? Wanneer zal de nieuwe gouverneur worden aangesteld? Welke datum stelt u voorop? Wanneer mogen we de hoorzitting in de commissie verwachten?

Met het verder uitstellen van deze benoeming dreigt een juridische procedure met dwangsommen. Hoe staat u tegenover deze hangende juridische procedure, en welke maatregelen zult u nemen om dwangsommen te vermijden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Rzoska, ik heb de bus Drecht opnieuw thuisgelaten, net zoals de vorige keer. Ik heb die vraag toen beantwoord, en ik ben toen heel uitvoerig ingegaan op de redenen waarom er geen consensus was in de Vlaamse Regering. Ik ga dat niet allemaal herhalen want ik ben toen heel duidelijk geweest.

Ik ga wel uitleggen waarom ik op 22 februari het dossier opnieuw heb geagendeerd. De reden is dat alle ministers van de Vlaamse Regering een aangetekende brief hebben ontvangen van Wim Leerman, de kandidaat die ik had voorgedragen. In die brief maant mijnheer Leerman de Vlaamse Regering aan om een beslissing te nemen. Elke kandidaat heeft trouwens het volste recht om de regering aan te manen.

Die brief werd op 16 februari verstuurd, en ik heb dat dossier op 22 februari op de agenda van de Vlaamse Regering gezet. Ik heb dus gedaan wat mijnheer Leerman gevraagd heeft. Dat was ook zijn volste recht. De Vlaamse Regering heeft op vrijdag 22 februari opnieuw geen consensus bereikt voor de aanstelling van een nieuwe gouverneur voor de provincie Oost-Vlaanderen. De eenvoudige reden hiervoor is dat een van de drie coalitiepartners binnen deze legislatuur geen nieuwe gouverneur meer wil aanstellen voor Oost-Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, uw antwoord slaat mij een beetje met verstomming. Het is wel een zeer duidelijk antwoord, en dat biedt alleen maar voordelen. Ik kan uw houding ook wel waarderen. Hetgeen u op 22 januari hebt aangekondigd is effectief gebeurd. Er werd toen ook expliciet gevraagd wat de volgende stap is. U hebt toen aangekondigd dat wanneer een van de kandidaten de regering aanmaant om een beslissing te nemen, er een procedure begint te lopen.

Het verwondert mij een beetje dat u op 22 januari zegt dat de Vlaamse Regering het over één zaak eens is: de procedure wordt niet stopgezet. Dat hebt u toen gezegd. Ik ga ervan uit dat u dat ook zegt namens de Vlaamse Regering – dat kan ook niet anders.

Heeft die consensus binnen de Vlaamse Regering er niet net toe geleid dat een van uw coalitiepartners een beslissing neemt in dit dossier?

Dan is mijn vraag of er dan ook geen consensus is binnen de Vlaamse Regering om de procedure door te zetten. Doorzetten betekent dat je de procedure afrondt en dat er op het einde van de rit iemand voorgedragen wordt. Daar had ik toch nog graag wat meer info over gekregen.

Door het dossier nu over de verkiezingen heen te tillen en in de schoot van een nieuwe Vlaamse regering te leggen, dreigen we te eindigen bij het punt waarover

we de vorige keren toch wel allemaal behoorlijk van mening verschilden, ook al waren de meningen wel redelijk unaniem: dat we weer richting een mogelijk platte politieke benoeming gaan. Dat lijkt mij in deze absoluut te vermijden.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Minister, ik ben ook met verstomming geslagen om dit nu te moeten vernemen, maar ik ben tegelijkertijd ook enorm teleurgesteld, moet ik toegeven. De beslissing werd verwacht op 26 oktober 2018, om dan met ingang van 1 november een nieuwe Oost-Vlaamse gouverneur aan te stellen. Ondertussen is dat toch wel al een aantal maanden geleden.

Ik ben met verstomming geslagen door uw antwoord. Klopt het dat er binnen de Vlaamse Regering niet alleen geen consensus is, maar dat het ook niet besproken is? Als het toch besproken zou zijn, kunt u ons dan de concrete inhoud van dat gesprek bezorgen? Ik ga u zeggen waarom. Vorige week zondag was het Aalst Carnaval en er waren een aantal deelnemers die zich als de nieuwe gouverneur van Oost-Vlaanderen hadden verkleed. Ze hebben daar ook een van de kandidaten geïnterviewd, een kandidaat van een van de meerderheidspartijen.

Minister Liesbeth Homans: Kunt u iets specifieker zijn?

Kurt De Loor (sp-a): Het was tijdens een interview op TV OOST. Sorry als dat niet duidelijk was. Het ging over de kandidaat die zich teruggetrokken heeft.

Minister Liesbeth Homans: Carina Van Cauter.

Kurt De Loor (sp-a): Tijdens dat interview heeft mevrouw Van Cauter inderdaad gezegd dat er het best zo snel mogelijk een nieuwe gouverneur aangesteld zou worden omdat het toch over een belangrijk mandaat gaat voor onze provincie. Het verbaast mij dat iemand van een van de meerderheidspartijen dat zegt.

Dat interview heeft plaatsgevonden tijdens de live-uitzending vanop Aalst Carnaval en, minister, ik ging u nu adviseren – want ik dacht wel al dat u dat interview niet gezien zou hebben – om dat nogmaals te agenderen tijdens de ministerraad. Niet alleen de kaarten lagen immers al op tafel, maar nu is er ook de goodwill bij de verschillende meerderheidspartijen. Dat is wat ik heb vastgesteld. Ik nodig u uit om die reportage er toch eens op na te kijken. Misschien brengt ze u op andere ideeën en kunt u het toch nog gaan agenderen. Ik was toch wel heel verbaasd.

Minister, zijn er nog discrete contacten geweest sinds onze vorige vraag om uitleg? Hebben die uiteindelijk ergens toe geleid? Dat had ik graag van u vernomen.

Dit alles doet me nogmaals vaststellen dat deze procedure toch voor een stuk bijgeschaafd moet worden, ook al gaat het om een objectieve procedure waarover vijf jaar geleden een kamerbrede consensus bestond. Dit parlement zou daar trouwens een prominentere rol in moeten krijgen dan nu het geval is.

Mijn vraag blijft natuurlijk hoe het nu zit met de dreigende juridische procedure en de dwangsommen die de Vlaamse Regering boven het hoofd hangen. Zult u maatregelen nemen om die dwangsommen te vermijden?

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Ik zal me van commentaar onthouden.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's Rzoska en De Loor, ik heb gedaan wat ik moest doen en ik heb mijn verantwoordelijkheid opgenomen, denk ik. Nadat elke Vlaamse minister een aangetekende brief van de heer Leerman had gekregen, heb ik dit punt ook onmiddellijk geagendeerd op de Vlaamse ministerraad.

Ik heb gezegd dat er bij een van de drie coalitiepartners geen bereidheid is om deze legislatuur nog een consensus te vinden. Dat is het woordelijk verslag waar u naar vraagt, mijnheer De Loor, van de geheime beraadslagingen van de Vlaamse Regering. Meer ga ik daar ook niet over zeggen.

Mijnheer Rzoska, u zegt terecht dat het toch een beetje raar is dat we wel in consensus hebben beslist dat de procedure niet ongeldig was. Daar blijven we bij. Ik snap dat u daar enige contradictie in ziet, maar dat moet u bevragen bij die partij die er verantwoordelijk voor is. We willen de procedure niet ongeldig verklaren omdat we van mening zijn dat er niets verkeerd is gegaan en omdat we dan alle geschikte kandidaten – het waren er vijftien, waarvan er zich twee teruggetrokken hebben – ongeschikt zouden moeten verklaren. Dat gaan we niet doen want dat vinden we alle drie 'not done'.

Mijnheer De Loor, ik kijk inderdaad niet naar TV OOST, maar misschien moet u alles wat op Aalst Carnaval gezegd wordt met een korreltje zout nemen. Ik weet niet wat mevrouw Van Cauter tijdens dat interview heeft gezegd, maar ik kan u wel zeggen – en ik herhaal een beetje wat ik de vorige keer, in januari, heb geantwoord en wat ik op 22 februari ook in de media heb verteld na de niet-beslissing binnen de Vlaamse Regering – dat ik het ontzettend jammer vind dat we, na de zeer objectieve benoeming van Jan Briers – zogezegd een N-VA-kandidaat, maar dat is ondertussen ook anders gebleken – terugkeren naar een systeem van pure, platte politieke benoemingen. Het wordt al niet meer onder stoelen of banken gestoken en het komt er ook op neer. In de media is letterlijk voorgesteld om de benoeming van de nieuwe gouverneur van Oost-Vlaanderen binnen de Vlaamse Regering te behandelen. Met de vervanging van Lodewijk De Witte in Vlaams-Brabant, in 2020 als ik me niet vergis, en een eventuele vervroegde pensionering van de gouverneur van Limburg kunnen we er misschien direct een politieke deal van maken.

Ik vind dat jammer omdat een welbepaalde partij in 2013 uit ongenoegen een onafhankelijke procedure gevraagd en gekregen heeft, met kamerbrede steun. Ik vind het dan ook nog eens bijzonder jammer dat diezelfde partij, die voor heel deze miserie heeft gezorgd, dit nu op tafel legt omdat ze niet kon verdragen dat er een onafhankelijke kandidaat werd voorgedragen.

Collega De Loor, wat de dreigende procedures betreft, herhaal ik dat ik mijn verantwoordelijkheid heb genomen. Ik weet niet of er al procedures lopen. Wij hebben in ieder geval nog geen bericht gekregen van de Raad van State dat er al effectief een procedure is opgestart. Normaal gezien zou de Raad van State ons daarvan op de hoogte moeten houden. Als ik me goed heb laten informeren, dan kan de heer Leerman nu, na zijn aangetekende brief aan de Vlaamse Regering met de vraag om iemand te benoemen, wel overgaan tot procedures. De aangetekende brief was daar een eerste, verplichte stap toe. Iedereen kan trouwens naar de Raad van State stappen, niet alleen de kandidaat die ik heb voorgedragen.

Ik betreur net zoals u de gang van zaken. Ik had ook veel liever volgens de procedure en volgens de uitkomst ervan een gouverneur van Oost-Vlaanderen benoemd. Aan pure platte partijpolitiek doe ik echter niet mee, laat dat duidelijk zijn.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Ik ga het kort houden, voorzitter.

Minister, ook namens mijn fractie kan ik het schouwspel dat hier gespeeld wordt alleen maar betreuren. Voor de geloofwaardigheid van het politieke bedrijf in de brede zin van het woord is het belangrijk dat we, op het moment dat er – in mijn ogen terecht – wordt beslist om een gouverneur aan te stellen via een objectieve procedure, die persoon aanstellen die als beste uit die procedure naar voren komt. Ik vind het samen met u doodjammer dat hier een politiek spel wordt gespeeld en

ik vind het des te jammerder en schadelijker dat sommigen openlijk opperen om dit over de verkiezingen heen te tillen en dit mee te nemen in een benoemingsdossier voor de gouverneurs van Vlaams-Brabant en eventueel zelfs Limburg. Ik vind dit een terugkeer naar de oude politieke cultuur. Niet alleen de meerderheidspartijen lopen hierdoor schade op, maar het hele politieke bedrijf. Diegenen die deze onverkwikkelijke zaak veroorzaakt hebben, zouden zwaar voor de spiegel mogen gaan staan en de hand in eigen boezem steken.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Ik kan mij enkel bij de woorden van collega Rzoska aansluiten. Wij betreuren deze evolutie en het verloop van deze procedure enorm. Het was een procedure die vijf jaar geleden kamerbrede steun genoot, die transparant en objectief zou gebeuren. We stellen echter vast dat ze geleid heeft tot politiek getouwtrek en gekrakeel. Daar komt de politiek in haar totaliteit heel slecht uit. We slaan daar echt een slecht figuur want alles wijst er nu op dat dit een schijnprocedure is geweest.

Het is doodjammer voor alle Oost-Vlamingen en ook voor de andere Vlamingen want de procedure zou ongetwijfeld in alle provincies toegepast worden. Het is doodjammer voor de vijftien kandidaten die geschikt bevonden waren. Het is ten slotte ook doodjammer, minister, voor de toekomstige gouverneur van Oost-Vlaanderen omdat zijn of haar aanstelling altijd overschaduwd zal worden en blijven door dit politieke gevecht. Hij of zij zal zich nooit kunnen ontdoen van de subjectieve waas die rond de aanstelling bestaat. Dat betreurt de sp.a-fractie enorm. Het wijst er nogmaals op dat de benoeming van de Oost-Vlaamse gouverneur de Vlaamse Regering eens te meer verdeelt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het inzagerecht van gemeente- en OCMW-raadsleden – 876 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Ik verwijs naar mijn vraag om uitleg over het inzagerecht van gemeente- en OCMW-raadsleden van 19 februari 2019, een paar weken geleden dus. Minister, uit uw antwoord blijkt dat gemeenten geen gegevens uit het bevolkingsregister mogen gebruiken om bijvoorbeeld honderdjarigen of jubilarissen te feliciteren of uit te nodigen voor een plechtigheid op het gemeentehuis. Ook bijvoorbeeld de adressen van nieuwe inwoners zouden niet mogen gebruikt worden. Ik herinner mij nog als de dag van gisteren – het is dan ook nog niet zo heel lang geleden – dat dat toch voor enige beroering zorgde bij een aantal lokale bestuurders.

We hebben ondertussen ook een schrijven ontvangen van de administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), maar ik was die informatie zelf ook al achterna gegaan omdat het me toch wel bezighield. Uit de 'Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters' van de Federale Overheidsdienst (FOD) Binnenlandse Zaken kunnen we echter opmaken dat "de raadpleging en het gebruik van de bevolkingsregisters in het kader van een specifiek doelgroepenbeleid of van specifieke communicatie met sommige bevolkingsgroepen moet passen in een geregeld beleid van het gemeentebestuur". Er moet met andere woorden een gemeenteraadsbeslissing of een collegebesluit zijn

waaruit het doel van de raadpleging blijkt. De gegevens kunnen dan enkel voor dat doel gebruikt worden. Dat lijkt me natuurlijk logisch, minister.

Volgt u de redenering van FOD Binnenlandse Zaken of blijft u bij uw besluit zoals vermeld tijdens de commissie Binnenlands Bestuur op 19 februari 2019? Naar aanleiding van die ongelukkige communicatie zou het misschien niet slecht zijn, minister, dat u toch wat duidelijkheid verschaft omtrent deze regelgeving.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik vind de manier waarop u uw vraag afsluit wat jammer. Ik denk dat er weinig mensen een fout durven toe te geven. De administrateur-generaal heeft ons ook op het feit gewezen dat de administratie een fout had gemaakt. Men heeft federale onderrichtingen over het hoofd gezien. De administrateur-generaal heeft dat onmiddellijk op papier gezet. Via mijn kabinetschef is deze informatie aan u bezorgd. Er is dus wel degelijk iets over het hoofd gezien. Dat kan iedereen overkomen. Het ABB heeft dat ook onmiddellijk aan mijn kabinet laten weten.

U hebt gelijk dat er een aantal zaken fout zijn gegaan. Dat staat ook in de brief van de administrateur-generaal die de heer Dirkx aan u eind vorige week heeft bezorgd. Die aanvullende informatie ging over de algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters van de FOD Binnenlandse Zaken, gecoördineerd op 1 juni 2018 en de omzendbrief BB 2011/2 van 1 juli 2011. Deze aanvullende informatie is intussen aan u bezorgd. Wij zijn dus op de hoogte van het feit dat het gebruik van de bevolkingsregisters kan wanneer het past binnen een specifiek doelgroepenbeleid en wanneer het past in de uitvoering van een regelmatig genomen beslissing.

Mijn antwoord op uw eerder gestelde vraag was inderdaad niet correct, maar iedereen kan een fout maken. De administratie heeft dat rechtgezet. Ik bevestig nu dat het inderdaad wel kan op basis van een aantal voorwaarden.

Indien u het nodig acht, mijnheer De Loor of andere collega's, is het ABB ook bereid om dit voor de lokale besturen te verduidelijken via zijn eigen of andere communicatiekanalen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Voor alle duidelijkheid, ik werp niet de eerste steen. Het was inderdaad een misverstand, maar ik wil er toch nog eens naar verwijzen. Mijn vraag aan u was trouwens al ingediend voor we de brief van het ABB hebben ontvangen.

Tijdens de vorige commissievergadering was ik zo geschrokken van het antwoord, dat ik zelf naar het antwoord en mogelijke pistes ben beginnen te zoeken. De vraag die ik toen heb gesteld, was echter tweeledig en ging ook over het inzagerecht voor in- en uitkomende post. U zei toen dat brieven als bestuursdocumenten kunnen worden beschouwd en met gemeenteraadsleden moeten kunnen gedeeld worden. Als ik het goed begrijp, minister, geldt hierbij hetzelfde principe. Als het valt binnen de doelstelling waarvoor het moet dienen, dan is wat voor leden van het college van burgemeester en schepenen geldt ook geldig voor gemeenteraadsleden zolang dit wordt gebruikt zoals bepaald in de algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters van de FOD Binnenlandse Zaken en de omzendbrief.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

Willy Segers (N-VA): Ik wil iets zeggen over de bijkomende vraag van de heer De Loor. Dat was in principe de oorspronkelijke vraag. Daarover is vorige keer op 19 februari ook discussie geweest. De specifieke vraag was toen of men de lijst die

men al dan niet mag aanleggen in het kader van het doelgroepenbeleid mag doorgeven aan raadsleden en OCMW-raadsleden, ook als die tot de oppositie behoren. Ik denk dat een deel van de discussie daarover ging en dat raakt hier wat ondergesneeuwd. Ik zou heel graag hebben dat over de specifieke aspecten van dat onderdeel van de vraag geen enkel misverstand bestaat.

De vraag die nu opnieuw geagendeerd is, staat getiteld onder het inzagerecht van gemeente- en OCMW-raadsleden. Ik vind het goed dat de heer De Loor zijn eigen vraag even opnieuw ter sprake brengt. Die is essentieel in heel de discussie. Want dit is eigenlijk een heel ander verhaal. Wie mag met welke informatie aan de haal gaan of niet? Als we nu niet opletten, dan loopt men het risico dat alle informatie moet worden opengesteld, ook voor raadsleden van de oppositie. Ik dacht dat dat nooit de bedoeling was. Het zou goed zijn indien daarover klare en eenvormige communicatie bestaat.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik wil even ingaan op de laatste opmerking van de heer Segers en die bijkomende vraag van de heer De Loor. De administrateur-generaal heeft daarover gezegd dat men via de eigen communicatiekanalen heel duidelijke informatie zal verschaffen.

Collega De Loor, ik was eigenlijk ook verrast. Onze euro is eigenlijk gevallen tijdens de vorige commissievergadering omdat iedereen naar elkaar aan het kijken was en we doorhadden dat we iets doen wat eigenlijk niet mag. Wij dachten toen dat er iets niet klopte en op basis daarvan zijn we binnen het agentschap beginnen na te denken. Uiteindelijk is naar boven gekomen dat we twee federale onderrichtingen over het hoofd hadden gezien. We zullen via de kanalen van het agentschap communiceren naar iedereen die er belang bij heeft, zodat iedereen duidelijkheid krijgt.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Dat is duidelijk, minister, maar wat is dan het standpunt, zoals collega Segers ook vraagt? Is dat dan ook toegankelijk? Aangezien het toegankelijk is voor de leden van de colleges van burgemeester en schepenen, valt deze informatie onder bestuursdocumenten en kan ze dus ook opgevraagd worden door gemeente- en OCMW-raadsleden.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Wat betreft de misvattingen die de vorige keer zijn gerezen tijdens een antwoord op uw vraag, herhaal ik nogmaals dat de administrateur-generaal gezegd heeft alles op een rijtje te zullen zetten en iedereen die er belang bij heeft te informeren. Ook uw laatste bijkomende vraag zal dus beantwoord worden, maar we gaan hier niet beginnen te improviseren want anders hebben we weer hetzelfde voor als de vorige keer.

We zullen die informatie en die communicatie uiteraard ook aan de commissie bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.